

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Сучасні проблеми цивільного права та процесу
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства
Розробник(и)	Клипа Олена Павлівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 60 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 36 год. практичних занять), 90 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 18 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. лекцій, 8 год. практичних занять), 132 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітніх програм "Інтелектуальна власність", "Правознавство"
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія держави і права, Цивільне право, Цивільний процес
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - сформувати у здобувачів вищої освіти системне та критичне мислення, поглиблені теоретичні знання та практичні навички щодо розуміння сучасних тенденцій розвитку цивільного права та процесу, актуальних проблем правового регулювання цивільних відносин та судової практики; вироблення вміння аналізувати та вирішувати складні практичні ситуації, здатності застосовувати набуті знання у професійній діяльності, пов'язаній із захистом цивільних прав та інтересів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Сучасні проблеми та трансформація цивільного права.

Тема 1 Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства.

Поняття та структура предмета цивільного права, його майнові та особисті немайнові складові. Співвідношення предмета цивільного права з методом цивільно-правового регулювання, об'єктами цивільних прав, суб'єктивними цивільними правами та юридичними обов'язками. Межі цивільно-правового регулювання приватноправових відносин та їх відмежування від відносин, що регулюються іншими галузями права. Вплив цифровізації на зміст і характер майнових та особистих немайнових відносин.

Тема 2 Принципи цивільного права в умовах трансформації цивільно-правових відносин.

Система та значення принципів цивільного права у регулюванні цивільно-правових відносин. Верховенство права, справедливість, добросовісність, розумність, свобода договору, неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя та здійснення цивільних прав як основні засади цивільно-правового регулювання. Особливості реалізації принципів цивільного права в умовах цифровізації, розвитку нових форм договірних відносин та трансформації цивільно-правових конструкцій. Значення принципів для правозастосування та захисту цивільних прав.

Тема 3 Проблеми реалізації та захисту права власності в сучасних умовах.

Зміст і межі права власності, сучасні підходи до здійснення правомочностей власника. Проблеми набуття, здійснення та припинення права власності в умовах цифровізації, воєнного стану та трансформації майнових відносин. Особливості правового режиму нерухомого майна, спільної власності та нових видів майнових об'єктів. Способи захисту права власності та проблеми їх ефективного застосування.

Тема 4 Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування.

Правова природа електронних правочинів і договорів, особливості їх форми та способів укладення. Електронний підпис, електронні повідомлення, оферта та акцепт у цифровому середовищі. Особливості виконання електронних договорів та підтвердження волевиявлення їх учасників. Електронні докази у спорах щодо укладення та виконання договорів, проблеми їх належності, допустимості й достовірності. Судова практика щодо вирішення спорів, пов'язаних з електронними правочинами.

Тема 5 Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання.

Поняття, система та особливості особистих немайнових прав у цифровому середовищі. Проблеми поширення та використання персональних даних, цифрового контенту, зображення особи та іншої інформації про особу в мережі Інтернет. Особливості реалізації та захисту особистих немайнових прав у соціальних мережах, цифрових платформах та інших онлайн-середовищах. Сучасні підходи до визначення меж свободи вираження поглядів і права на приватність у цифровому просторі. Проблеми цивільно-правового регулювання та правозастосування у сфері захисту особистих немайнових прав в умовах цифровізації.

Тема 6 Відшкодування шкоди: сучасні підходи та проблеми правозастосування.

Загальні засади відшкодування майнової та моральної шкоди. Підстави виникнення обов'язку з відшкодування шкоди та умови цивільно-правової відповідальності. Визначення розміру майнових втрат і моральної шкоди, способи та форми їх компенсації. Проблеми доказування факту заподіяння шкоди, її розміру та причинного зв'язку. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок воєнних дій, незаконних рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади та інших сучасних джерел підвищеного ризику.

Модуль 2. Сучасні проблеми цивільного процесу та захисту цивільних прав.

Тема 7 Цивільно-правова відповідальність у сучасних умовах: проблеми теорії та практики.

Поняття, функції, принципи та підстави цивільно-правової відповідальності. Співвідношення договірної та недоговірної відповідальності. Умови відповідальності за порушення цивільних прав та обов'язків, значення вини, протиправності, шкоди та причинного зв'язку. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності в умовах цифровізації та воєнного стану. Проблеми визначення розміру відповідальності, підстав звільнення від неї та сучасні підходи судової практики.

Тема 8 Захист цивільних прав: сучасні способи та проблеми їх ефективного застосування.

Поняття, форми та способи захисту цивільних прав та інтересів. Співвідношення юрисдикційної та неюрисдикційної форм захисту. Застосування способів захисту, передбачених цивільним законодавством, та можливість обрання інших способів відповідно до характеру порушеного права. Проблеми належності, ефективності та співмірності способу захисту. Судовий захист цивільних прав, принцип ефективного засобу правового захисту та сучасні підходи судової практики.

Тема 9 Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні.

Актуальні питання правового регулювання та здійснення цивільного судочинства в Україні. Проблеми доступу до правосуддя, визначення юрисдикції, дотримання процесуальних строків та забезпечення процесуальних прав учасників справи. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення незалежності суду, розумних строків розгляду справ та виконання судових рішень. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства та судової практики.

Тема 10 Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу.

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Тема 11 Сучасні проблеми доказування у цивільному процесі.

Поняття, мета та принципи доказування у цивільному процесі. Предмет доказування, належність, допустимість, достовірність і достатність доказів. Розподіл обов'язку доказування між учасниками справи та роль суду у встановленні обставин справи. Особливості використання електронних доказів, цифрової інформації та результатів застосування технічних засобів. Проблеми забезпечення, подання, дослідження та оцінки доказів у сучасному цивільному судочинстві.

Тема 12 Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення.

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Презентувати результати дослідження актуальних проблем цивільного права та процесу, застосовувати першоджерела і методи правової інтерпретації, аргументувати правові позиції та висновки.
РН2	Формулювати та обґрунтовувати самостійну правову позицію щодо складних і комплексних правових проблем, критично аналізувати та оцінювати докази, застосовувати належні засоби правової аргументації.
РН3	Брати участь у професійній та науковій дискусії щодо складних і комплексних правових проблем, критично аналізувати різні правові позиції, формулювати та аргументовано обґрунтовувати альтернативні варіанти їх розв'язання з урахуванням положень законодавства, правозастосовної практики та сучасних доктринальних підходів.
РН4	Застосовувати наукові знання, сучасні концепції та інноваційні методики для аналізу й вирішення складних проблем правотворення та правозастосування у сфері публічного і приватного права.
РН5	Брати участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів, здійснювати науково та юридично обґрунтований аналіз необхідності їх прийняття, оцінювати їх відповідність потребам суспільного розвитку, прогнозувати правові, соціальні та інші наслідки їх впливу на відповідні суспільні відносини та формулювати пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності D8 Право:

ПР4	Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПР6	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опанувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
ПР7	Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
ПР11	Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
ПР16	Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності D8 Право:

ПК1	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПК2	ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ПК3	ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПК4	ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПК5	СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
ПК6	СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
ПК7	СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
ПК8	СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
ПК9	СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
ПК10	СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
ПК11	СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.
ПК12	СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
ПК13	СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства.

Лк1 "Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства."
(денна)

Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства. Поняття та структура предмета цивільного права, його майнові та особисті немайнові складові. Співвідношення предмета цивільного права з методом цивільно-правового регулювання, об'єктами цивільних прав, суб'єктивними цивільними правами та юридичними обов'язками. Межі цивільно-правового регулювання приватноправових відносин та їх відмежування від відносин, що регулюються іншими галузями права. Вплив цифровізації на зміст і характер майнових та особистих немайнових відносин.

Лк1 "Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства."
(заочна)

Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства. Поняття та структура предмета цивільного права, його майнові та особисті немайнові складові. Співвідношення предмета цивільного права з методом цивільно-правового регулювання, об'єктами цивільних прав, суб'єктивними цивільними правами та юридичними обов'язками. Межі цивільно-правового регулювання приватноправових відносин та їх відмежування від відносин, що регулюються іншими галузями права. Вплив цифровізації на зміст і характер майнових та особистих немайнових відносин.

Пр1 "Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства."
(денна)

Трансформація предмета цивільного права в умовах цифровізації суспільства. Поняття та структура предмета цивільного права, його майнові та особисті немайнові складові. Співвідношення предмета цивільного права з методом цивільно-правового регулювання, об'єктами цивільних прав, суб'єктивними цивільними правами та юридичними обов'язками. Межі цивільно-правового регулювання приватноправових відносин та їх відмежування від відносин, що регулюються іншими галузями права. Вплив цифровізації на зміст і характер майнових та особистих немайнових відносин.

Тема 2. Принципи цивільного права в умовах трансформації цивільно-правових відносин.

Лк2 "Принципи цивільного права в умовах трансформації цивільно-правових відносин."
(денна)

Система та значення принципів цивільного права у регулюванні цивільно-правових відносин. Верховенство права, справедливість, добросовісність, розумність, свобода договору, неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя та здійснення цивільних прав як основні засади цивільно-правового регулювання. Особливості реалізації принципів цивільного права в умовах цифровізації, розвитку нових форм договірних відносин та трансформації цивільно-правових конструкцій. Значення принципів для правозастосування та захисту цивільних прав.

Пр2 "Принципи цивільного права в умовах трансформації цивільно-правових відносин." (денна)

Система та значення принципів цивільного права у регулюванні цивільно-правових відносин. Верховенство права, справедливість, добросовісність, розумність, свобода договору, неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя та здійснення цивільних прав як основні засади цивільно-правового регулювання. Особливості реалізації принципів цивільного права в умовах цифровізації, розвитку нових форм договірних відносин та трансформації цивільно-правових конструкцій. Значення принципів для правозастосування та захисту цивільних прав.

Тема 3. Проблеми реалізації та захисту права власності в сучасних умовах.

Лк3 "Проблеми реалізації та захисту права власності в сучасних умовах." (денна)

Зміст і межі права власності, сучасні підходи до здійснення правомочностей власника. Проблеми набуття, здійснення та припинення права власності в умовах цифровізації, воєнного стану та трансформації майнових відносин. Особливості правового режиму нерухомого майна, спільної власності та нових видів майнових об'єктів. Способи захисту права власності та проблеми їх ефективного застосування.

Пр3 "Проблеми реалізації та захисту права власності в сучасних умовах." (денна)

Зміст і межі права власності, сучасні підходи до здійснення правомочностей власника. Проблеми набуття, здійснення та припинення права власності в умовах цифровізації, воєнного стану та трансформації майнових відносин. Особливості правового режиму нерухомого майна, спільної власності та нових видів майнових об'єктів. Способи захисту права власності та проблеми їх ефективного застосування.

Тема 4. Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування.

Лк4 "Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування." (денна)

Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування. Правова природа електронних правочинів і договорів, особливості їх форми та способів укладення. Електронний підпис, електронні повідомлення, оферта та акцепт у цифровому середовищі. Особливості виконання електронних договорів та підтвердження волевиявлення їх учасників. Електронні докази у спорах щодо укладення та виконання договорів, проблеми їх належності, допустимості й достовірності. Судова практика щодо вирішення спорів, пов'язаних з електронними правочинами.

Пр4 "Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування." (денна)

Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування. Правова природа електронних правочинів і договорів, особливості їх форми та способів укладення. Електронний підпис, електронні повідомлення, оферта та акцепт у цифровому середовищі. Особливості виконання електронних договорів та підтвердження волевиявлення їх учасників. Електронні докази у спорах щодо укладення та виконання договорів, проблеми їх належності, допустимості й достовірності. Судова практика щодо вирішення спорів, пов'язаних з електронними правочинами.

Пр5 "Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування." (денна)

Електронні правочини та договори: проблеми укладення, виконання і доказування. Правова природа електронних правочинів і договорів, особливості їх форми та способів укладення. Електронний підпис, електронні повідомлення, оферта та акцепт у цифровому середовищі. Особливості виконання електронних договорів та підтвердження волевиявлення їх учасників. Електронні докази у спорах щодо укладення та виконання договорів, проблеми їх належності, допустимості й достовірності. Судова практика щодо вирішення спорів, пов'язаних з електронними правочинами.

Тема 5. Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання.

Лк2 "Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання." (заочна)

Поняття, система та особливості особистих немайнових прав у цифровому середовищі. Проблеми поширення та використання персональних даних, цифрового контенту, зображення особи та іншої інформації про особу в мережі Інтернет. Особливості реалізації та захисту особистих немайнових прав у соціальних мережах, цифрових платформах та інших онлайн-середовищах. Сучасні підходи до визначення меж свободи вираження поглядів і права на приватність у цифровому просторі. Проблеми цивільно-правового регулювання та правозастосування у сфері захисту особистих немайнових прав в умовах цифровізації.

Лк5 "Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання." (денна)

Поняття, система та особливості особистих немайнових прав у цифровому середовищі. Проблеми поширення та використання персональних даних, цифрового контенту, зображення особи та іншої інформації про особу в мережі Інтернет. Особливості реалізації та захисту особистих немайнових прав у соціальних мережах, цифрових платформах та інших онлайн-середовищах. Сучасні підходи до визначення меж свободи вираження поглядів і права на приватність у цифровому просторі. Проблеми цивільно-правового регулювання та правозастосування у сфері захисту особистих немайнових прав в умовах цифровізації.

Пр1 "Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання." (заочна)

Поняття, система та особливості особистих немайнових прав у цифровому середовищі. Проблеми поширення та використання персональних даних, цифрового контенту, зображення особи та іншої інформації про особу в мережі Інтернет. Особливості реалізації та захисту особистих немайнових прав у соціальних мережах, цифрових платформах та інших онлайн-середовищах. Сучасні підходи до визначення меж свободи вираження поглядів і права на приватність у цифровому просторі. Проблеми цивільно-правового регулювання та правозастосування у сфері захисту особистих немайнових прав в умовах цифровізації.

Пр6 "Особисті немайнові права в цифровому середовищі: сучасні проблеми цивільно-правового регулювання." (денна)

Поняття, система та особливості особистих немайнових прав у цифровому середовищі. Проблеми поширення та використання персональних даних, цифрового контенту, зображення особи та іншої інформації про особу в мережі Інтернет. Особливості реалізації та захисту особистих немайнових прав у соціальних мережах, цифрових платформах та інших онлайн-середовищах. Сучасні підходи до визначення меж свободи вираження поглядів і права на приватність у цифровому просторі. Проблеми цивільно-правового регулювання та правозастосування у сфері захисту особистих немайнових прав в умовах цифровізації.

Тема 6. Відшкодування шкоди: сучасні підходи та проблеми правозастосування.

Лк6 "Відшкодування шкоди: сучасні підходи та проблеми правозастосування." (денна)

Загальні засади відшкодування майнової та моральної шкоди. Підстави виникнення обов'язку з відшкодування шкоди та умови цивільно-правової відповідальності. Визначення розміру майнових втрат і моральної шкоди, способи та форми їх компенсації. Проблеми доказування факту заподіяння шкоди, її розміру та причинного зв'язку. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок воєнних дій, незаконних рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади та інших сучасних джерел підвищеного ризику.

Пр7 "Відшкодування шкоди: сучасні підходи та проблеми правозастосування." (денна)

Загальні засади відшкодування майнової та моральної шкоди. Підстави виникнення обов'язку з відшкодування шкоди та умови цивільно-правової відповідальності. Визначення розміру майнових втрат і моральної шкоди, способи та форми їх компенсації. Проблеми доказування факту заподіяння шкоди, її розміру та причинного зв'язку. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок воєнних дій, незаконних рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади та інших сучасних джерел підвищеного ризику.

Пр8 "Відшкодування шкоди: сучасні підходи та проблеми правозастосування." (денна)

Загальні засади відшкодування майнової та моральної шкоди. Підстави виникнення обов'язку з відшкодування шкоди та умови цивільно-правової відповідальності. Визначення розміру майнових втрат і моральної шкоди, способи та форми їх компенсації. Проблеми доказування факту заподіяння шкоди, її розміру та причинного зв'язку. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок воєнних дій, незаконних рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади та інших сучасних джерел підвищеного ризику.

Тема 7. Цивільно-правова відповідальність у сучасних умовах: проблеми теорії та практики.

Лк7 "Цивільно-правова відповідальність у сучасних умовах: проблеми теорії та практики." (денна)

Поняття, функції, принципи та підстави цивільно-правової відповідальності. Співвідношення договірної та недоговірної відповідальності. Умови відповідальності за порушення цивільних прав та обов'язків, значення вини, протиправності, шкоди та причинного зв'язку. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності в умовах цифровізації та воєнного стану. Проблеми визначення розміру відповідальності, підстав звільнення від неї та сучасні підходи судової практики.

Пр9 "Цивільно-правова відповідальність у сучасних умовах: проблеми теорії та практики." (денна)

Поняття, функції, принципи та підстави цивільно-правової відповідальності. Співвідношення договірної та недоговірної відповідальності. Умови відповідальності за порушення цивільних прав та обов'язків, значення вини, протиправності, шкоди та причинного зв'язку. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності в умовах цифровізації та воєнного стану. Проблеми визначення розміру відповідальності, підстав звільнення від неї та сучасні підходи судової практики.

Пр10 "Цивільно-правова відповідальність у сучасних умовах: проблеми теорії та практики." (денна)

Поняття, функції, принципи та підстави цивільно-правової відповідальності. Співвідношення договірної та недоговірної відповідальності. Умови відповідальності за порушення цивільних прав та обов'язків, значення вини, протиправності, шкоди та причинного зв'язку. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності в умовах цифровізації та воєнного стану. Проблеми визначення розміру відповідальності, підстав звільнення від неї та сучасні підходи судової практики.

Тема 8. Захист цивільних прав: сучасні способи та проблеми їх ефективного застосування.

Лк8 "Захист цивільних прав: сучасні способи та проблеми їх ефективного застосування." (денна)

Поняття, форми та способи захисту цивільних прав та інтересів. Співвідношення юрисдикційної та неюрисдикційної форм захисту. Застосування способів захисту, передбачених цивільним законодавством, та можливість обрання інших способів відповідно до характеру порушеного права. Проблеми належності, ефективності та співмірності способу захисту. Судовий захист цивільних прав, принцип ефективного засобу правового захисту та сучасні підходи судової практики.

Пр11 "Захист цивільних прав: сучасні способи та проблеми їх ефективного застосування." (денна)

Поняття, форми та способи захисту цивільних прав та інтересів. Співвідношення юрисдикційної та неюрисдикційної форм захисту. Застосування способів захисту, передбачених цивільним законодавством, та можливість обрання інших способів відповідно до характеру порушеного права. Проблеми належності, ефективності та співмірності способу захисту. Судовий захист цивільних прав, принцип ефективного засобу правового захисту та сучасні підходи судової практики.

Тема 9. Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні.

Лк3 "Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні." (заочна)

Актуальні питання правового регулювання та здійснення цивільного судочинства в Україні. Проблеми доступу до правосуддя, визначення юрисдикції, дотримання процесуальних строків та забезпечення процесуальних прав учасників справи. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення незалежності суду, розумних строків розгляду справ та виконання судових рішень. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства та судової практики.

Лк9 "Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні." (денна)

Актуальні питання правового регулювання та здійснення цивільного судочинства в Україні. Проблеми доступу до правосуддя, визначення юрисдикції, дотримання процесуальних строків та забезпечення процесуальних прав учасників справи. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення незалежності суду, розумних строків розгляду справ та виконання судових рішень. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства та судової практики.

Пр2 "Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні." (заочна)

Актуальні питання правового регулювання та здійснення цивільного судочинства в Україні. Проблеми доступу до правосуддя, визначення юрисдикції, дотримання процесуальних строків та забезпечення процесуальних прав учасників справи. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення незалежності суду, розумних строків розгляду справ та виконання судових рішень. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства та судової практики.

Пр12 "Сучасні проблеми цивільного судочинства в Україні." (денна)

Актуальні питання правового регулювання та здійснення цивільного судочинства в Україні. Проблеми доступу до правосуддя, визначення юрисдикції, дотримання процесуальних строків та забезпечення процесуальних прав учасників справи. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення незалежності суду, розумних строків розгляду справ та виконання судових рішень. Напрями вдосконалення цивільного процесуального законодавства та судової практики.

Тема 10. Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу.

Лк4 "Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу." (заочна)

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Лк10 "Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу." (денна)

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Пр3 "Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу." (заочна)

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Пр13 "Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу." (денна)

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Пр14 "Електронне судочинство та цифрова трансформація цивільного процесу." (денна)

Поняття та основні засади електронного судочинства. Цифровізація процесуальних дій, електронне подання та обмін процесуальними документами, електронний кабінет та засоби електронної ідентифікації учасників цивільного процесу. Проведення судових засідань у режимі відеоконференції та використання інформаційно-комунікаційних технологій у судовому провадженні. Проблеми електронної взаємодії суду та учасників справи, захисту інформації та забезпечення доступу до правосуддя. Перспективи подальшої цифрової трансформації цивільного процесу.

Тема 11. Сучасні проблеми доказування у цивільному процесі.

Лк11 "Сучасні проблеми доказування у цивільному процесі." (денна)

Поняття, мета та принципи доказування у цивільному процесі. Предмет доказування, належність, допустимість, достовірність і достатність доказів. Розподіл обов'язку доказування між учасниками справи та роль суду у встановленні обставин справи. Особливості використання електронних доказів, цифрової інформації та результатів застосування технічних засобів. Проблеми забезпечення, подання, дослідження та оцінки доказів у сучасному цивільному судочинстві.

Пр15 "Сучасні проблеми доказування у цивільному процесі." (денна)

Поняття, мета та принципи доказування у цивільному процесі. Предмет доказування, належність, допустимість, достовірність і достатність доказів. Розподіл обов'язку доказування між учасниками справи та роль суду у встановленні обставин справи. Особливості використання електронних доказів, цифрової інформації та результатів застосування технічних засобів. Проблеми забезпечення, подання, дослідження та оцінки доказів у сучасному цивільному судочинстві.

Пр16 "Сучасні проблеми доказування у цивільному процесі." (денна)

Поняття, мета та принципи доказування у цивільному процесі. Предмет доказування, належність, допустимість, достовірність і достатність доказів. Розподіл обов'язку доказування між учасниками справи та роль суду у встановленні обставин справи. Особливості використання електронних доказів, цифрової інформації та результатів застосування технічних засобів. Проблеми забезпечення, подання, дослідження та оцінки доказів у сучасному цивільному судочинстві.

Тема 12. Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення.

Лк5 "Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення." (заочна)

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

Лк12 "Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення." (денна)

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

Пр4 "Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення." (заочна)

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

Пр17 "Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення." (денна)

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

Пр18 "Альтернативне вирішення цивільних спорів: медіація, переговори та судове примирення." (денна)

Поняття, принципи та основні форми альтернативного вирішення цивільних спорів. Медіація як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів, правовий статус медіатора та учасників медіації. Переговори як механізм добровільного врегулювання спору. Судове примирення та роль суду у сприянні мирному врегулюванню конфлікту. Співвідношення медіації, переговорів і судового примирення із судовим розглядом справи. Проблеми ефективності альтернативних способів вирішення цивільних спорів та перспективи їх розвитку в Україні.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Електронне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання

Лекційне навчання забезпечує систематичне викладення теоретичних засад, структурує знання про судочинство, сприяє розумінню складних правових концепцій та процедур, а також стимулює критичне мислення через взаємодію з викладачем (МН1). Практикоорієнтоване навчання передбачає можливість застосування та коментування відповідних правових норм студентами, набуття практичних навичок застосування теоретичних знань (МН5). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до практичних занять, а також робота в невеликих групах для підготовки презентацій (МН3). Кейс-орієнтовне навчання дозволяє застосовувати методи проблемного навчання, інформаційно-комунікативних технологій та методу проектів (МН2). Електронне навчання забезпечуючи студентам гнучкий доступ до навчальних матеріалів, інтерактивних симуляцій судових процесів, онлайн-консультацій з викладачами та можливість аналізу актуальної судової практики, що сприяє формуванню практичних навичок (МН4).

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Лекції-дискусії
-----	-----------------

НД2	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД5	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Метод передбачає сформулювати у здобувача освіти здатність виконання завдань, що моделюють практичні ситуації, пов'язані із застосуванням норм цивільного права та процесу та аргументувати запропоновані способи вирішення.	Щотижня	Усні коментарі викладача щодо правильності визначення правової проблеми, обґрунтованості обраного способу її вирішення, правильності застосування норм права

МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Усне опитування під час практичних занять для перевірки розуміння основних положень навчального матеріалу, здатності пояснювати правові категорії, встановлювати взаємозв'язки між правовими нормами та застосовувати їх до запропонованих ситуацій.	Щотижня	Усні коментарі викладача щодо повноти та правильності відповіді, рівня розуміння теоретичного матеріалу, точності використання правової термінології та здатності обґрунтовувати наведені твердження.
МФО3 Захист презентацій та рефератів	Метод передбачає формування здатності підготовки та публічного представлення результатів самостійного дослідження актуальної правової проблематики з використанням нормативно-правових актів, судової практики, наукових джерел та інших матеріалів.	Тижні 5,10	Коментарі викладача щодо змістовності та структурованості дослідження, обґрунтованості використання правових джерел, якості правової аргументації, самостійності сформульованих висновків та рівня їх представлення.
МФО4 Дискусії у фокус-групах	Колективне обговорення проблемних питань цивільного права та процесу з можливістю висловлення, порівняння та аргументованого відстоювання різних правових позицій.	Тижні 4, 7, 12	Коментарі викладача щодо змістовності висловленої позиції, її відповідності нормам права, переконливості аргументів, здатності реагувати на контраргументи та конструктивно брати участь у правовій дискусії.

МФО5 Зворотний зв'язок в електронному опитуванні	Виконання електронних завдань та опитувань для оперативної перевірки засвоєння навчального матеріалу, виявлення труднощів у розумінні окремих правових положень і самостійного оцінювання результатів навчання. Метод дає можливість своєчасно виявити помилки та скоригувати подальшу самостійну роботу.	Щотижня	Електронні та усні коментарі викладача щодо характеру допущених помилок, правильності застосування правових положень та результатів виконання завдань.
---	---	---------	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Підсумковий метод сумативного оцінювання, який передбачає комплексну перевірку рівня засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу дисципліни та їхньої здатності застосовувати набуті знання до аналізу практичних ситуацій у сфері цивільного права та процесу.	Екзаменаційний тиждень	Коментарі викладача
МСО2 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Метод підсумкового сумативного оцінювання, який дозволяє оцінити здатність здобувачів вищої освіти застосовувати норми чинного законодавства для вирішення змодельованої правової ситуації, формування правової позиції і розроблення обґрунтованого способу вирішення запропонованої ситуації.	Щотижня	щодо правильності визначення правової проблеми, повноти врахування фактичних обставин, обґрунтованості правової позиції, правильності застосування норм права та переконливості запропонованого рішення. Рекомендації щодо вдосконалення правового аналізу

МСО3 Виконання дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	Метод сумативного оцінювання передбачає визначення проблематики, формулювання дослідницьких завдань, узагальнення наукових і правозастосовних підходів, формулювання власних висновків та їх публічний захист.	Тиждень 15	Коментарі викладача щодо актуальності та чіткості визначення проблеми, якості опрацювання правових і наукових джерел, самостійності дослідження, обґрунтованості сформульованих висновків та якості їх презентації.
МСО4 Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)	Метод сумативного оцінювання, який дозволяє оцінити рівень здатності розв'язання практичних завдань із розподілом ролей між учасниками, що передбачає моделювання правової ситуації, визначення процесуальних позицій її учасників, підготовку відповідних аргументів та їх представлення під час рольової взаємодії.	Щотижня	Коментарі викладача щодо правильності виконання завдання, відповідності обраної процесуальної позиції нормам права, якості аргументації, послідовності дій та здатності застосовувати набуті знання в змодельованій практичній ситуації.
МСО5 Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)	Метод сумативного оцінювання, який дозволяє оцінити виконання індивідуального завдання з дослідження актуальної проблематики цивільного права та процесу із використанням електронних правових ресурсів, нормативно-правових актів і судової практики.	Тиждень 10	Коментарі викладача щодо самостійності виконання індивідуального завдання, достовірності та актуальності опрацьованих матеріалів, змістовності та обґрунтованості висновків.

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен	40	
	40	Ні
МСО2. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	20	
10x2	20	Ні
МСО3. Виконання дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	6	
	6	Ні
МСО4. Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)	14	
Сертифікат про проходження онлайн курсу на платформі Дія. ОСВІТА "Цифрові юристи 2.0". https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-lawyers-2 (2x7)	14	Ні
МСО5. Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)	20	
4x5	20	Ні

Визнання результатів неформальної освіти (за бажанням здобувача): сертифікат про проходження курсу на платформі Дія. ОСВІТА "Цифрові юристи 2.0" може бути підставою для перезарахування МСО4 - за рішенням викладача та підтвердженням відповідною комісією згідно з процедурою визнання результатів неформальної освіти. Оцінювання протягом семестру проводиться у формі тестувань, виконання практичних завдань (аналізу кейсів), колективних дискусій, підготовки індивідуальних та групових проєктів та екзамену. Усі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, й які будуть містити ознаки академічного плагіату, будуть відхилені.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Гончарова, А. В. 5458 Методичні вказівки щодо проведення практичних (семінарських), індивідуальних занять і самостійної роботи з дисципліни "Сучасні проблеми цивільного права та процесу" : для студ. спец. 081 "Право" освітнього ступеня "магістр" усіх форм навчання / А. В. Гончарова. Суми : СумДУ, 2022. 48 с.
2	Цивільне процесуальне право України (Загальна частина) : підручник / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук та ін. ; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с.
3	Цивільний процес: навч. посіб. / К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін. ; за заг. ред. К. В. Гусарова. Харків, 2022. 229 с.
4	Цивільне процесуальне право України: навч. посіб. / О. Б. Верба, У. Б. Воробель, А. В. Гайченко та ін. ; за ред. : В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів, 2023. 728 с.
5	Право інтелектуальної власності: підручник / О. С. Юнін, К. Р. Резворович, М. П. Юніна та ін. Дніпро, 2025. 148 с.
Допоміжна література	
1	Арістова І.В. Роль принципів цивільного процесуального права в судовій правотворчості сучасного правосуддя. Право і суспільство. 2023. №1. С. 40-46.
2	Сучасні проблеми цивільного та цивільно- процесуального права (в частині цивільно- процесуального права) : навч.-метод. посіб. / Н. Голубєва, І. Бут, О. Полуніна, Ю. Полюк, Ю. Цал- Цалко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 190 с.
3	Чернега, В. М. Українська наука цивільного процесуального права на початку III тисячоліття. Правова держава. 2023. № (49). С. 92–100.
4	Рожнов О. Застосування судом заходів для запобігання зловживанню процесуальними правами у цивільному судочинстві / О. Рожнов // Право та інноваційне суспільство. 2025. № 2(25). С. 132–140.
5	Крикун В. Б. Трансформація цивільного процесу в умовах цифровізації правосуддя. Сучасна доктрина права. 2026. № 2(96). С. 72–79.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/
2	Єдиний державний реєстр судових рішень URL: https://reyestr.court.gov.ua/
3	Європейська конвенція прав людини і основних свобод URL : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004 .